REGULAMIN WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU GEOGRAFICZNEGO

obieżyświat

§ 1

CELE I ZAŁOŻENIA OGÓLNE KONKURSU

1. **Organizatorami konkursu są: Poznańskie Stowarzyszenie Oświatowe oraz Pracownia Dydaktyki Geografii i Edukacji Ekologicznej Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM.**
2. **Konkurs kierowany jest do uczniów klas II i III klas gimnazjalnych województwa wielkopolskiego, którzy wykazują szczególne zainteresowanie geografią.**
3. **W roku szkolnym 2016/2017 finał konkursu brzmi: Podróżujemy na krańce świata.**
4. **Przewodniczącą Konkursu jest prof. UAM dr hab. Iwona Piotrowska – Kierownik Pracowni Dydaktyki Geografii i Edukacji Ekologicznej WNGiG UAM.**
5. Cele konkursu:
   - zachęcanie uczniów do poszerzania i pogłębienia swoich wiadomości dotyczących geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej wszystkich kontynentów,
   - doskonalenie umiejętności geograficznych, w tym korzystania z różnorodnych źródeł informacji geograficznej,
   - rozwijanie zainteresowania światem,
   - stosowanie wiedzy i umiejętności geograficznych w praktyce,
   - ukazanie użyteczności wiedzy geograficznej w życiu codziennym i działalności człowieka,
   - rozwijanie umiejętności pracy w zespole,
   - promowanie osiągnięć uczniów.
6. Pod względem merytorycznym, konkurs obejmuje wiadomości i umiejętności zawarte w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego z geografii w gimnazjum poszerzone o zagadnienia szczegółowo omówione w § 6 niniejszego regulaminu.
7. Organizator nie zwraca uczestnikom oraz ich nauczycielom poniesionych: kosztów przejazdu, delegacji i innych kosztów związnych z konkursem.
8. Za zapewnienie opieki i bezpieczeństwa uczniom/drużynom etapu szkolnego/finału odpowiada nauczyciel ze szkoły, do której uczęszczają uczniowie. Nauczyciel/opiekun również odpowiada za uczniów podczas podróży i podczas finału, który odbywa się na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM.
9. Konkurs składa się z dwóch etapów: szkolnego i finałowego.
10. Udział uczniów w konkursie jest dobrowolny.
11. Powiadomienie szkół o konkursie odbywa się drogą elektroniczną.
12. Informacje o konkursie są umieszczone na stronie www.debinka.pl
13. Zgłoszenie szkoły na adres: obiezyswiat@debinka.pl jest równoczesne z wyrażeniem chęci udziału w konkursie.
14. W zgłoszeniu podajemy: nazwę i adres szkoły, adres elektroniczny szkoły, imię i nazwisko nauczyciela, telefon kontaktowy i adres mailowy nauczyciela geografii.
15. Do zadań nauczyciela należy:

- powiadomienia dyrektora szkoły o przeprowadzeniu etapu szkolnego konkursu,
- zapoznanie uczniów i rodziców z Regulaminem,
- zgłoszenie szkoły i przestrzeganie dat § 2,
- uzyskanie oświadczeń rodziców o akceptacji Regulaminu Wojewódzkiego Konkursu Geograficznego „Obieżyświat" i wyrażeniu zgody na publikowanie danych osobowych i wizerunku uczestnika konkursu oraz jego wyników na każdym z etapów.

16. Nauczyciel zgłaszający szkołę do konkursu, otrzyma drogą elektroniczną (§ 2): formularz oświadczenia, test na etap szkolny i protokół.
17. W przypadku spełnienia warunków regulaminu, nauczyciel przywozi formularz oświadczeń rodziców dla tych uczniów, którzy reprezentują szkołę podczas finału.
18. Test z etapu szkolnego składa się z zadań zamkniętych i otwartych.
19. Nie przewiduje się dodatkowego postępowania konkursowego dla uczestników, którzy w wyznaczonym terminie nie przystąpią do danego etapu konkursu.

§ 2

HARMONOGRAM PRZEBIEGU MIĘDZYSZKOLNEGO KONKURSU GEOGRAFICZNEGO „OBIEŻYŚWIAT"

L. p.	DATA	AKTYWNOŚĆ
1.	**23.01. – 20.02. 2017**	**Zgłoszenie szkoły na adres mailowy podany w regulaminie**
2.	15.03.2017	Wysłanie testu
3.	**16.03.2017**	**I etap – CZWARTEK godzina 13.00**
4.	24.03.2017	**Ostateczny termin wysłania protokołu**
5.	**5.06.2017**	**II etap – FINAŁ - PONIEDZIAŁEK**
6.	9.06.2017	Opublikowanie wyników na stronie internetowej www.debinka.pl

§ 3

PRZEBIEG POSZCZEGÓLNYCH ETAPÓW KONKURSU

ETAP SZKOLNY

1. Odbywa się w macierzystej szkole w dniu podanym w harmonogramie (§ 2).
2. Za przeprowadzenie etapu szkolnego konkursu odpowiada Komisja składająca się z dwóch nauczycieli w tym nauczyciela geografii.
3. Etap szkolny przeprowadzony jest na podstawie testu przygotowanego przez niezależnego nauczyciela geografii lub eksperta z dziedziny geografii.
4. Do zadań nauczyciela – koordynatora konkursu wraz z członkiem Komisji należy:
   A) zabezpieczenie, przechowanie i powielenie odpowiedniej ilości testów przekazanych drogą elektroniczną w terminie podanym w harmonogramie § 2.
   B) opracowanie zasad kodowania,
   C) przeprowadzenie I etapu konkursu,
   D) sprawdzenie i ocenienie prac zgodnie z kluczem oceny testu,
   E) ogłoszenie wyników,

F) wysłanie protokołu wraz ze skanowaną pierwszą stroną testu uczniowskiego z podpisami Komisji konkursu (obiezyswiat@debinka.pl)

5. **Eliminacje szkolne konkursu rozpoczynają się w czwartek 16 marca 2017 r. o godzinie 13.00.**
6. Czas przeznaczony na rozwiązanie testu to 45 minut.
7. **W etapie szkolnym konkursu uczeń może maksymalnie zdobyć 40 punktów.**
8. **Do II etapu (finału) Wojewódzkiego Konkursu Geograficznego Obieżyświat nauczyciel kwalifikuje dwóch uczniów, którzy w eliminacjach szkolnych uzyskają maksymalną liczbę (40) lub co najmniej 30 punktów.**
9. Nauczyciel jest zobowiązany do poprawiania zadań zgodnie z kartą odpowiedzi. W szczególnych przypadkach konsultacja z przewodniczącą konkursu(pdgiee@amu.edu.pl).
10. W szkole nauczyciel wywiesza informację o wynikach konkursu.
11. Jeżeli na etapie szkolnym więcej uczniów zakwalifikuje się do finału Konkursu, to Komisja konkursowa w dzień po ogłoszeniu wyników, organizuje dogrywkę.
12. Wyłoniona w eliminacjach **para uczniów, jako zespół reprezentuje szkołę** w finale Wojewódzkiego Konkursu Geograficznego Obieżyświat.
13. Dokumentacja z przebiegu konkursu zabezpieczona i przechowywana jest w szkole przez 5 lat.
14. Nauczyciel jest zobowiązany wypełnić protokół **§ 3 punkt 4 F** i wysłać go drogą elektroniczną w terminie podanym w harmonogramie § 2 na adres: obiezyswiat@debinka.pl
15. Jeżeli w czerwcu z przyczyn losowych jeden ze zgłoszonych uczniów nie będzie mógł uczestniczyć w finale, to nauczyciel podejmuje decyzje i typuje do konkursu kolejnego ucznia z najwyższym wynikiem. Drogą elektroniczną na adres (obiezyswiat@debinka.pl) niezwłocznie wysyła uaktualniony protokół wraz ze skanowaną pierwszą stroną testu – patrz § 3 punkt 4 F.

§ 4

FINAŁ

1. **Odbędzie się 5 czerwca 2017r. o godzinie 9.00 w Poznaniu na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Collegium Geographicum ul. Dzięgielowa 27.**
2. **Temat finału Wojewódzkiego Konkursu Geograficznego Obieżyświat brzmi: Podróżujemy na krańce świata.**
3. Zadania konkursowe przygotowuje zespół niezależnych geografów pod patronatem Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, a konsultowany i prowadzony merytorycznie przez prof. UAM dr hab. Iwonę Piotrowską i dr Małgorzatę Cichoń z Pracowni Dydaktyki Geografii i Edukacji Ekologicznej WNGiG UAM.
4. Uczniowie przystępujący do finału konkursu zobowiązani są do posiadania: aktualnej legitymacji szkolnej, linijki, kalkulatora prostego i długopisu.
5. Na poszczególnych etapach konkursu uczniowie rozwiązują testy konkursowe, które składają się z zadań otwartych i zamkniętych.
6. Podczas trwania konkursu drużyny nie kontaktują się między sobą. Rozwiązują zadania w spokoju i w żaden sposób nie zakłócają przebiegu konkursu.
7. Zabrania się w czasie trwania konkursu posiadania i używania sprzętu i urządzeń elektronicznych oraz środków łączności w tym telefonów komórkowych. Przed wejściem na salę, uczeń przekazuje nauczycielowi telefon komórkowy lub inne urządzenia.

8. W przypadku stwierdzenia przez komisję naruszenia zasad Regulaminu Wojewódzkiego Konkursu Geograficznego Obieżyświat, uczniowie niezwłocznie kończą pracę, oddają arkusz konkursowy i opuszczają salę.

Część pierwsza

1. Celem pierwszej części jest sprawdzenie wiedzy uczniów **na temat wiodący konkursu, który swym zakresem obejmuje: Azję, Australię i Oceanię, obie Ameryki i rejony polarne Ziemi.**
2. Część pierwsza trwa 30 minut.
3. Zadania przedstawione są na ekranie i wymagają od uczniów na bieżąco udzielania na arkuszu konkursowym pisemnej odpowiedzi.
   Para uczniów stanowiąca zespół, współpracuje i zapisuje odpowiedzi według ustalonego reżimu czasowego i punktowego.
4. **W tej części finału zespół może zdobyć maksymalnie 20 punktów.**
5. Prace zespołów ocenia Komisja Konkursowa reprezentowana przez: dwóch nauczycieli geografii szkół ponadgimnazjalnych, pracowników Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM i przedstawiciela ODN.
6. Po tej części przewiduje się przerwę, po której Komisja Konkursowa ogłasza punktację.
7. **Do drugiej części konkursu kwalifikowane są drużyny, które otrzymają co najmniej 75% możliwych do uzyskania punktów. W przypadku nieuzyskania przez żadną drużynę wymaganego minimum punktowego, Komisja Konkursowa zastrzega możliwość dopuszczenia 10 zespołów z kolejnymi najwyższymi wynikami.**

Część druga

1. Celem części drugiej jest sprawdzenie i zastosowanie wiedzy i umiejętności geograficznych w praktyce m.in. z tematu wiodącego.
2. Ta część składa się z dwóch etapów trwających po 45 minut.
3. Uczniowie rozwiązują zadania problemowe i wykorzystują różnorodne umiejętności geograficzne. Para uczniów stanowiąca zespół, współpracuje i udziela na arkuszu konkursowym pisemnej odpowiedzi.
4. W części drugiej uczniowie mogą zdobyć maksymalnie 80 punktów – każdy etap maksymalnie po 40 punktów.
5. **Podczas finału drużyna może maksymalnie uzyskać 100 punktów.**
6. Nad przebiegiem części konkursu czuwa komisja konkursowa.
7. Do zadań komisji konkursowej należy na bieżąco w dzień konkursu:
   - poprawianie i ocenianie prac zgodnie z kluczem odpowiedzi,
   - ogłoszenie komunikatem ustnym zwycięzców konkursu,
   - wręczenie uczniom pucharu Obieżyświat, dyplomów i zaświadczeń,
   - przekazanie materiałów konkursowych współorganizatorowi Poznańskiemu Stowarzyszeniu Oświatowemu.
8. **Ze względu na interdyscyplinarny charakter geografii zadania finałowe mogą sprawdzać wiedzę z zakresu: muzyki, kultury, obyczajów oraz geografii turyzmu, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc/obszarów, które dotyczą tematu wiodącego.**

9. **Podczas rozwiązywania zadań konkursowych mogą być wymagane od uczniów umiejętności czytania i zrozumienia krótkiego tekstu/komunikatu w języku angielskim.**

§ 5

KLASYFIKACJA

1. Po części drugiej przewodnicząca ogłasza wyniki finału Wojewódzkiego Konkursu Geograficznego „Obieżyświat".
2. Finalistami konkursu zostają uczniowie trzech zespołów, które uzyskają największą liczbę punktów.
3. Najlepszy zespół wygrywa dla swojej szkoły puchar „Obieżyświat 2017".
4. Dyplomy uczestnictwa otrzymują wszyscy uczniowie części finałowej konkursu.

§ 5

ZADANIA ORGANIZATORÓW

1. Poznańskie Stowarzyszenie Oświatowe:
    - powiadamianie szkół województwa wielkopolskiego o konkursie,
    - wysyłanie dokumentów i testu na etap szkolny,
    - przyjmowanie od szkół zgłoszeń i protokołów,
    - tworzenie list uczestników,
    - publikacja informacji o konkursie na stronie www.debinka.pl,
    - tworzenie Regulaminu,
    - pozyskiwanie środków i sponsorów,
    - wykonanie projektu i wydruk plakatu konkursowego,
    - wydruki dyplomów i inne,
    - zakup nagród i materiałów niezbędnych do przeprowadzenia konkursu,
    - powołanie na finał komisji konkursowej,
    - archiwizowanie dokumentów i testów konkursowych przez 5 lat.
2. Pracownia Dydaktyki Geografii i Edukacji Ekologicznej Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM:
    - udostępnie sal na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych,
    - opieka merytoryczna nad zadaniami na każdym etapie konkursu,
    - konstruowanie zadań na etap finałowy konkursu,

- zorganizowanie zawiedzania Muzeum Ziemi dla uczniów i nauczycieli,
- zorganizowanie seminariów tematycznych dla nuczycieli,

§ 6

ZAKRES WIEDZY

I Etap szkolny.

Geografia fizyczna świata, geografia polityczna świata, geografia ekonomiczna świata, mapa fizyczna świata, mapa polityczna świata, mapa gospodarcza, mapy turystyczne regionów (w skalach od 1 : 10 000 do 1: 35 000 000).

1. Mapa
   a) elementy mapy,
   b) rodzaje map,
   c) skala mapy,
   d) metody prezentacji zjawisk na mapach,
   e) współrzędne geograficzne.

2. Ziemia we Wszechświecie
   a) położenie Ziemi w Układzie Słonecznym,
   b) konsekwencje ruchu obiegowego Ziemi,
   c) konsekwencje ruchu obrotowego Ziemi,
   d) rachuba czasu na Ziemi.
3. Atmosfera
   a) skład i budowa atmosfery,
   b) cyrkulacja atmosferyczna,
   c) zjawiska atmosferyczne lub elementy meteorologiczne,
   d) strefy klimatyczne na Ziemi.

4. Hydrosfera
   a) obieg wody w przyrodzie,
   b) morza i oceany,
   c) rzeki świata,
   d) jeziora
   e) wody podziemne
   f) lodowce i lądolody
5. Litosfera
   a) budowa wnętrza Ziemi,
   b) składniki skorupy ziemskiej,
   c) procesy endogeniczne,
   d) procesy egzogeniczne.
6. Pedosfera
   a) profil glebowy,
   b) rodzaje gleb.

7. Biosfera
    a) formacje roślinne i fauna na lądach,
    b) ochrona środowiska przyrodniczego.
8. Antroposfera
    a) geografia ludności,
    b) geografia osadnictwa,
    c) geografia polityczna.
9. Regionalne zróżnicowanie rolnictwa na świecie
    a) uwarunkowania rozwoju rolnictwa,
    b) polityka rolna państwa,
    c) uprawa roślin i hodowla zwierząt gospodarskich,
    d) obszary nadwyżek i niedoborów żywności,
    e) regiony rolnicze na świecie.
10. Geografia przemysłu
    a) czynniki lokalizacji przemysłu,
    b) tradycyjne i nowoczesne gałęzie przemysłu,
    c) energetyka,
    d) restrukturyzacja przemysłu,
    e) przemysł zaawansowanych technologii,
    f) wielkie regiony przemysłowe świata.
11. Geografia usług
    a) wymiana handlowa,
    b) transport i łączność na świecie,
    c) rozwój turystyki światowej.
12. Geografia regionalna wszystkich kontynentów i państw objętych podstawą programową.
    a) położenie i charakterystyka środowiska przyrodniczego,
    b) charakterystyka regionów fizyczno-geograficznych,
    c) rozmieszczenie ludności,
    d) poziom rozwoju gospodarczego państw.
13. Polska:
    a) położenie geograficzne oraz geograficzno-matematyczne Polski,
    b) podział administracyjny (województwa i ich stolice),
    c) zależności pomiędzy ukształtowaniem powierzchni Polski a procesami zewnętrznymi kształtującymi powierzchnię Ziemi,
    d) charakterystyczne formy rzeźby, ukształtowanie terenu,
    e) skały jako zasoby mineralne (obszary ich występowania oraz wykorzystanie gospodarcze),
    f) czynniki kształtujące klimat Polski oraz jego cechy (rozkład temperatur powietrza i opadów; opady orograficzne, frontalne, konwekcyjne; długość okresu wegetacyjnego; zmiana temperatury z wysokością; „cień opadowy”; mechanizm powstawania wiatru halnego i bryzy),
    g) zróżnicowanie przestrzenne zasobów naturalnych takich jak: lasy, gleby, wody powierzchniowe i podziemne oraz określenie ich znaczenia gospodarczego,
    h) warunki powstawania i przydatność gleb oraz profile gleb strefowych i astrefowych,
    i) główne regiony geograficzne (rozmieszczenie, najważniejsze cechy gospodarki, w tym związane z zasobami naturalnymi i cechami przyrodniczymi),
    j) przyczyny (przyrodnicze, pozaprzyrodnicze) zróżnicowania gęstości zaludnienia,

k) problemy demograficzne (zmiany liczby ludności, przyrost naturalny i rzeczywisty, struktura wieku i płci, średnia długość życia, kierunki migracji zewnętrznych i ich przyczyny),
l) rozmieszczenie i liczba ludności (przedział) dużych miast, ich rozwój i główne funkcje,
ł) zmiany w strukturze wykorzystania źródeł energii. Alternatywne źródła energii,
m)walory turystyczne, w tym obiekty znajdujące się na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości (opis, rozpoznawanie na zdjęciach, rozmieszczenie),
n) ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego. Formy ochrony przyrody, w tym parki narodowe,
o) nasz region (w granicach województwa wielkopolskiego).

II Finał

Dotyczy tematu przewodniego: Podróżujemy na krańce świata. Należy uwzględnić regiony: Azja, Australia i Oceania, Ameryka Północna, Ameryka Południowa i rejony polarne świata.

A) **Geografia ekonomiczna ogólna**

1) Podział polityczny regionów.
2) Geografia ludności i osadnictwa, (rasy, religie, języki), ruch rzeczywisty ludności, piramida wieku, struktura osadnicza, zadania i obliczenia wskaźników demograficznych, porównywanie struktur demograficznych państw i dostrzeganie zależności między środowiskiem naturalnym a życiem działalnością człowieka; wnioskowanie.
3) Regionalne zróżnicowanie rolnictwa – uwarunkowania przyrodnicze i poza przyrodnicze rozwoju rolnictwa, uprawy roślin na tle warunków naturalnych i społeczno-gospodarczych, chów i hodowla zwierząt, regiony rolnicze, problemy wyżywienia ludności.
4) Geografia przemysłu-czynniki lokalizacji przemysłu, baza surowcowa, tradycyjne i nowoczesne gałęzie przemysłu, energetyka, przemysł zawansowanych technologii, wielkie regiony przemysłowe
5) Geografia usług-transport, wymiana handlowa, rozwój turystyki, znane obiekty turystyczne.
6) Wskaźniki i mierniki poziomu rozwoju gospodarczego.

B) **Geografia regionalna**

1) Charakterystyka środowiska geograficznego.
2) Podział polityczny.
3) Wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze.
4) Azja: – warunki przyrodnicze obszarów, na których rozwijały się najstarsze azjatyckie cywilizacje, – Chiny: rozwój ludnościowy i urbanizacji; przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia ludności; kierunki rozwoju gospodarczego i zmiany pozycji Chin w gospodarce światowej w drugiej połowie XX w. i w XXI w., – Japonia: czynniki korzystne i niekorzystne rozwoju nowoczesnej gospodarki, – kraje Azji Południowo-Wschodniej: zależność rytmu upraw od cech klimatu monsunowego, – Indie: kontrasty społeczne i gospodarcze; przyczyny dynamicznego rozwoju nowoczesnych technologii, – Bliski Wschód: cechy kulturowe społeczeństw; znaczenie zasobów ropy naftowej dla gospodarki krajów regionu i świata; kierunki i poziom rozwoju gospodarczego.
5) Ameryka Północna i Ameryka Południowa: – wpływ migracji na zróżnicowanie etniczne i kulturowe Ameryki Północnej i Ameryki Południowej – Stany Zjednoczone Ameryki Północnej: wpływ warunków przyrodniczych na zróżnicowanie produkcji rolnej; przemysł w północno-wschodniej części kraju na tle warunków środowiska przyrodniczego; rola ośrodków przemysłu wysokiej technologii w gospodarce kraju; znaczenie gospodarki Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej, – Brazylia: rozwój wielkich miast i skutki ich przeludnienia. Ekologiczne skutki wylesiania Amazonii.
6) Arktyka i Antarktyka – położenie i cechy środowiska geograficznego.

7) Australia i Oceania – określa położenie geograficzne Australii i Oceanii ; opisuje, korzystając z mapy, linię brzegową i ukształtowanie pionowe Australii; charakteryzuje, na podstawie map klimatycznych, cechy klimatu oraz specyfikę świata roślin i zwierząt Australii; wyjaśnia znaczenie terminów: „basen artezyjski", „studnia artezyjska" ; opisuje rdzennych mieszkańców Australii ; wyjaśnia uwarunkowania rozwoju hodowli owiec w Związku Australijskim; dokonuje podziału geograficznego Oceanii na podstawie mapy ogólnogeograficzne.

§ 7

ZAKRES UMIEJĘTNOŚCI

1) Określanie położenia geograficznego za pomocą współrzędnych geograficznych.
2) Obliczanie czasów (strefowego, urzędowego i słonecznego).
3) obliczanie wysokości górującego Słońca w różnych szerokościach geograficznych i różnych porach roku.
4) Posługiwanie się skalą i podziałką.
5) zmiany oświetlenia Ziemi w ciągu roku.
6) Temperatura powietrza i opady atmosferyczne jako elementy pogody i klimatu.
7) Ciśnienie atmosferyczne i wiatry na kuli ziemskiej (pasaty, monsuny, wiatr halny, bryza).
8) Zróżnicowanie klimatów na Ziemi, analiza map klimatycznych, wykresów oraz danych liczbowych przedstawiających przebieg temperatury i opadów atmosferycznych w ciągu roku w wybranych stacjach meteorologicznych położonych w różnych strefach klimatycznych.
9) Wielkie formy ukształtowania powierzchni lądów i dna oceanów
10) Tektonika płyt litosfery, związki pomiędzy płytową budową litosfery a występowaniem zjawisk wulkanicznych i trzęsień Ziemi.
11) Procesy wewnętrzne kształtujące powierzchnię Ziemi.
12) Procesy zewnętrzne kształtujące powierzchnię Ziemi, formy rzeźby powstałe w wyniku działania zewnętrznych czynników rzeźbotwórczych.
13) Gleby, rośliny i zwierzęta kuli ziemskiej.
14) Interpretowanie treści map, diagramów, wykresów, danych statystycznych, rysunków itp.
15) Lokalizacja i rozpoznawanie na mapach konturowych obiektów geograficznych.
16) Wyjaśnianie terminów, pojęć zjawisk geograficznych.
17) Wykrywanie związków i współzależności między elementami środowiska geograficznego.
18) Dostrzeganie zależności między środowiskiem naturalnym a życiem i działalnością człowieka.
19) Ocenianie działalności gospodarczej, społecznej i politycznej w kategoriach geograficznych.

§ 8

WYKAZ LITERATURY

Mapa fizyczna świata w skali 1: 30 000 000, mapa fizyczna kontynentów w skali 1: 25 000 000, mapa polityczna świata.

Podręczniki i ćwiczenia do gimnazjum.

Atlasy szkolne i różnego rodzaju mapy dostępne na rynku.

Flis J., Szkolny słownik geograficzny WSiP.

Tablice geograficzne Wydawnictwo Adamantan.

Makowski J. (red.), 2008 Geografia regionalna świata. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Makowski J., 2005 Geografia fizyczna świata. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Regulamin opracowały:
Barbara Kowalik – nauczycielka geografii w Społecznym Gimnazjum „Dębinka" w Poznaniu.
Małgorzata Kaczmarek - doradca metodyczny nauczania geografii w gimnazjum
i nauczycielka geografii w Zespole Szkół Zawodowych Nr 6 im. Joachima Lelewela w Poznaniu.